

P R O G R A M A
pentru examenul de admitere în doctorat

la specialitatea 08.00.01 – Economie politică; doctrine economice

Compartimentul MICROECONOMIE

**Tema 1. Obiectul de studiu și metodologia cercetării
economico-teoretice**

Evoluția obiectului de studiu al teoriei economice pe parcursul sec.XVI-XXI. Problemele teoriei economice contemporane.
Metodele de cercetare utilizate în cadrul teoriei economice la nivel micro- și macroeconomic. Teoria economică și politica economică.

Tema 2. Cererea și oferta. Echilibrul și dezechilibrul pieței

Factorii determinanți ai cererii și funcția cererii. Legea cererii și curba cererii. Modificarea cererii și a volumului cererii. Cererea individuală și cererea globală. Factorii determinanți ai ofertei și funcția ofertei. Legea ofertei și curba ofertei. Modificarea ofertei și a volumului ofertei. Oferta individuală și oferta globală.

Interacțiunea dintre cerere și ofertă. Mecanismul de apariție și menținere a echilibrului pieței. Modificarea echilibrului pieței în cazul modificării cererii și/sau a ofertei. Echilibrul static și dinamic.

Aspecte aplicative ale modelului cererii și ofertei (limitarea superioară și inferioară a prețului, implicațiile taxelor și subvențiilor asupra echilibrului pieței).

Tema 3. Elasticitatea cererii și ofertei

Elasticitatea cererii în funcție de preț, de venit și încrucișată: modalități de calcul, tipuri de elasticitate, factori de influență.
Elasticitatea ofertei: modalități de calcul, tipuri de elasticitate, factori de influență.
Aspecte aplicative ale elasticității.

Tema 4. Teoria comportamentului consumatorului

Preferințele, prețurile și veniturile ca factori ce influențează comportamentul consumatorului. Axiomele teoriei comportamentului consumatorului.

Funcții de utilitate. Utilitatea totală și utilitatea marginală. Legea utilității marginale descrescătoare. Curbe de indiferență și caracteristicile lor. Rata marginală de substituție a bunurilor și panta curbelor de indiferență.

Linii bugetare. Esența economică a pantei liniei bugetare și a punctelor de intersecție cu axele. Influența modificării venitului și a prețurilor asupra liniei bugetare. Forme particulare ale liniilor bugetare.

Echilibrului consumatorului. Egalitatea utilităților marginale pe unitatea monetară cheltuită. Echilibrul intern și echilibrul unghiular. Echilibrul dinamic: curba „venit - consum” și curba „preț - consum”. Deducerea curbei cererii.

Tema 5. Teoria producției

Funcțiile de producție și tipurile acestora.

Productivitatea (randamentul) factorilor de producție. Produsul total, mediu și marginal al factorilor de producție. Evoluția produsului total, mediu și marginal în funcție de cantitatea utilizată a factorului de producție variabil.

Izocuantele și caracteristicile lor. Forme particulare ale izocuantelor. Rata marginală de substituție tehnologică a factorilor de producție și panta izocuantelor.

Extinderea la scară a producției. Avantajele și dezavantajele producției la scară mare.

Tema 6. Costurile de producție

Costuri explicite și costuri implicite. Costuri contabile și costuri economice.

Costuri de producție pe termen scurt. Costuri totale, medii și marginale. Evoluția costurilor totale, medii și marginale pe termen scurt în funcție de volumul producției.

Costuri de producție pe termen lung. Costuri totale, medii și marginale pe termen lung. Economii interne la scară.

Izocosturi. Egalitatea produselor marginale pe o unitate a prețurilor factorilor de producție. Minimizarea costurilor de producție.

Tema 7. Maximizarea profitului și pragul de rentabilitate al firmei

Profitul contabil și profitul economic. Profitul total, mediu și marginal. Maximizarea profitului pe termen scurt. Maximizarea profitului pe termen lung. Pragul de rentabilitate (punctul critic) al firmei.

Tema 8. Oferta firmelor pe piața cu concurență perfectă

Particularitățile concurenței perfecte. Cererea din producția firmei concurente. Oferta firmei concurente. Maximizarea profitului firmei concurente. Analiza grafică a maximizării profitului în funcție de volumul producției. Decizia firmei concurente privind întreruperea activității pe termen scurt și termen lung.

Echilibrul pe termen scurt și termen lung pe piața cu concurență perfectă. Aspecte practice ale modelului concurenței perfecte.

Tema 9. Oferta firmelor pe piața monopolistă

Particularitățile pieței monopoliste. Cererea din producția firmei – monopolist. Veniturile firmei monopolist. Maximizarea veniturilor firmei – monopolist. Oferta firmei – monopolist.

Maximizarea profitului firmei – monopolist. Echilibrul pe termen scurt și termen lung al firmei – monopolist.

Consecințele economice și sociale ale monopolizării. Aspecte practice ale modelului monopolului perfect (discriminarea prin preț; reacția firmei – monopolist la stabilirea nivelului maxim al prețului, impozite și subvenții).

Tema 10. Oferta firmelor pe piața oligopolistă

Particularitățile pieței oligopoliste.

Realizarea echilibrului pe piața oligopolistă în condiții de comportament concurențial: oligopolul tip Bertrand; oligopolul tip Cournot; modelul prețului stabil (curbei frânte a cererii); modelul monopolului parțial. Prețul ca barieră de intrare pe piața oligopolistă.

Realizarea echilibrului pe piața oligopolistă în condiții de comportament cooperant.

Tema 11. Oferta firmelor pe piața cu concurență monopolistică

Particularitățile concurenței monopolistice. Echilibrul pe termen scurt pe piața cu concurență monopolistică.

Echilibrul pe termen lung pe piața cu concurență monopolistică. Surplusul capacităților de producție.

BIBLIOGRAFIE :

1. Teorie economică. Vol.I. Microeconomie. Coord. A.Tomșa. Chișinău, 2012
2. Samuelson P., Nordhaus W. Economics. București, Teora, 2005
3. Stiglitz E.J., Walsh E.C. Economie. București, 2005
4. Mankiw N.G. Principles of Microeconomics. Thomson South-Western, 2005
5. Frank R.H., Bernanke B-S. Principles of Microeconomics. McGraw-Hill, 2006
6. Самуэльсон П., Нордхаус В. Микроэкономика. 2008
7. Франк Р.Х. Микроэкономика и поведение. М., 2000

Compartimentul MACROECONOMIE

Tema 1. Obiectul , scopul și metodele macroeconomiei

Scopurile și obiectul de studiu al macroeconomiei. Abordările teoretice de bază aplicate în analiza macroeconomică. Metodele specifice de analiză macroeconomică.

Tema 2. Evaluarea rezultatelor activității economice

Sistemele de evaluare ai indicatorilor macroeconomici. Caracteristica indicatorilor macroeconomici de rezultate (PIB, VNB, PIN, VNN, VN, VP, VPD). Metodele de evaluare ale PNB. PIB nominal și real. Indicatorii macroeconomici care caracterizează economia Republicii Moldova.

Tema 3. Instabilitatea macroeconomică și fluctuațiile ciclice

Tipurile și particularitățile ciclurilor economice. Factorii ce influențează caracterul ciclurilor economice. Fluctuațiile și modificarea indicatorilor macroeconomici în funcție de faza ciclului economic. PIB potențial și metodele evaluării economiei reale. Rolul statului în stabilizarea economiei.

Tema 4. Piața muncii: echilibru și dezechilibru

Piața muncii și componentele ei. Indicatorii pieței muncii. Echilibrul pe piața muncii. Modelul pieței muncii: ecuațiile și interpretarea grafică.

Formele și cauzele șomajului. Rata naturală a șomajului. Costurile șomajului. Legea lui Okun. Măsuri anti-șomaj. Problemele pieței muncii în R.Moldova.

Tema 5. Procesele inflaționiste și stabilitatea prețurilor

Cauzele, formele și natura inflației contemporane. Modelul inflației prin cerere. Modelul inflației prin ofertă. Evaluarea inflației. Deflatorul PIB. Indicii prețurilor Laspeyres, Paasche, Fișher. Dezinflația și deflația. Consecințele inflației anticipate și neanticipate.

Curba lui Phillips și rata de sacrificiu. Ecuația curbei lui Phillips și sensul ei economic. Curba lui Phillips pe termen lung conform modelului anticipărilor adaptive și raționale. Costurile inflației și politici antiinflaționiste.

Tema 6. Echilibrul macroeconomic general. Modelul AD-AS.

Cererea agregată și determinanții ei. Curba cererii agregate și efectele ce influențează traiectoria ei.

Consumul ca componentă a cererii agregate: ecuația, funcția și interpretarea grafică. Înclinația marginală spre consum. Rata consumului. Economii: funcțiile, ecuația și interpretarea grafică. Înclinația marginală spre economisire.

Investițiile: funcțiile, ecuația și interpretarea grafică. Înclinația marginală spre investiții. Multiplicatorul investițional. Rata dobânzii ca factor decisiv în modificarea investițiilor. Rata dobânzii reală și nominală. Rata dobânzii ex-post. Rata dobânzii ex-ante. Echilibrul dintre economii și investiții în economia închisă.

Achiziții guvernamentale: funcțiile, ecuația și interpretarea grafică. Exportul net ca determinant al cererii agregate.

Oferta agregată și determinanții ofertei agregate. Curba ofertei agregate și ecuația ei algebrică. Modelul keynesian al ofertei agregate. Modelul clasic al ofertei agregate. Curba lui Phillips ca reflectare a curbei ofertei agregate.

Echilibrului macroeconomic general în modelul AD-AS și modificarea lui. Trecerea de la echilibrul macroeconomic pe termen scurt la echilibru pe termen lung.

Tema 7. Sectorul guvernamental și politica bugetar-fiscală

Sectorul guvernamental și bugetul de stat. Deficitul și excedentul bugetar, impactul lor asupra economiei. Metode de finanțare a deficitului bugetar. Senioraj. Efectul Oliver-Tanzi.

Gradul de îndatorare a statului și metode de gestionare a datoriei de stat.

Instrumentele și tipurile politicii bugetar-fiscale discreționare. Efectele de multiplicare și transmisie a politicii bugetar-fiscale. Stabilizatorii automați. Curba lui Laffer.

Tema 8. Piața monetară și mecanismele pieței monetare

Componentele și structura pieței monetare. Cererea de bani în abordare clasică și conceptul neutralității banilor. Cererea de bani în abordare keynesiană și conceptul preferinței pentru lichiditate. Condițiile de echilibru al pieței monetare.

Modelul ofertei de bani. Masa monetară și baza monetară. Agregatele monetare.

Echilibrul pieței monetare și rolul ratei dobânzii în asigurarea echilibrului.

Instrumentele politicii monetare – creditare. Efectele de multiplicare și de transmisie a politicii monetare – creditare. Piața monetară în RM.

Tema 9. Modelul IS-LM. Echilibrul simultan pe piața bunurilor și monetară.

Modelul IS-LM: caracteristici și ecuații. Crucea lui Keynes: construirea și explicarea ei. Cheltuielile planificate și reale. Construirea și caracteristicile curbei IS. Construirea și caracteristicile curbei LM. Deplasarea și panta curbelor în modelul IS-LM. Ecuațiile algebrice în modelul IS-LM.

Eficiența politicilor bugetar – fiscale și monetar – creditare în modelul IS-LM. Echilibrul în cazul prețurilor fixe și în cazul prețurilor flexibile.

Interacțiunea dintre modelul IS-LM și AD-AS. Construirea curbei AD în baza modelului IS-LM. Utilizarea modelului IS-LM în economia reală.

Tema 10. Economia deschisă și balanța de plăți externe

Economia deschisă: caracteristici și factori de influență. Evaluarea gradului de deschidere a economiei. Echilibrul macroeconomic general în modelul economiei deschise.

Comerțul exterior și identitatea macroeconomică de bază. Eficiența exportului și importului. Balanța de plăți externe și structura ei. Ecuația balanței de plăți. Rezervele valutare și operațiuni cu rezerve. Modelul balanței de plăți și asigurarea echilibrului BPE. Politrica de echilibrare a balanței de plăți.

Piața valutară și componentele ei. Cererea și oferta de valută. Rata de schimb și factorii care o influențează. Evaluarea ratei de schimb nominale și reale. Teoria parității capacității de cumpărare. Sistemul ratelor fixe și flexibile. Funcțiile exportului net și a ratei de schimb. Interpretarea grafică.

BIBLIOGRAFIE

1. Teorie economică. Vol. II. Macroeconomie. Coord. A. Tomșa. Chișinău, ASEM, 2013
2. Samuelson P., Nordhaus W. Economics. București, Teora, 2005
3. Stiglitz E.J., Walsh E.C. Economie. București, 2005
4. Mankiw G. Macroeconomics. Worth Publishers, 2002
5. Абель Э., Бернанке Б. Макроэкономика. Москва, 2008
6. Пышкина Т.В. Макроэкономика. Кишинев, 2012